

Julklappstips

Under hösten har två mycket intressanta böcker givits ut - "Mitt nakna jag" av Johan Nordansjö på Debutantförlaget och "Vitt på svart" av Ruben Gallego på Ersatz.

Båda författarna är cp-skadade och födda runt 1970. Johan Nordansjö i Sverige och Ruben Gallego i Sovjetunionen. Deras historier är väsensilda men djup förtvivlan, resignation, livslust och upptäckarglädje är starka gemensamma faktorer i böckerna.

Cp-skadade barn och ungdomar behandlades väldigt olika i Sverige och i Sovjetunionen. Åtminstone på ytan.

I Sverige fick cp-skadade barn allt de behövde och lite till. Sjukgymnastik, arbetsterapi, talträning, personliga assistenter och massor av hjälpmedel. Inom ramen för vad en välvillig omgivning trodde var rätt fick de stor frihet. På grund av deras grava funktionshinder och välvilliga omgivning blev emellertid deras frihet inte särskilt stor.

I Sovjetunionen fick cp-skadade barn inte alls vad de behövde. Och knappt ens det. Dömda till ett torftigt och själlöst institutionsliv fick de vara glada om någon hjälpte dem att få i sig kålsoppan.

Johan Nordansjö tränade stenhårt i sin svindyra tävlingsstol i varma, sköna Solnahallen. Målet var Paralympics i Seoul, Korea. Ruben Gallego kröp långsamt, med oändligt mycket besvär, på golvet i iskalla barnhemskorridor. Hans mål var att hinna fram till toaletten.

Trots väldigt olika uppväxtvillkor så bibringades de båda kvaliteterna och förmågan som krävs för att klara att skriva en bok. Grunden för historierna som de berättar utgörs av deras tuffa upplevelser och surt förvärvade erfarenheter. Utan dem hade det inte blivit författare av dem och än mindre hade böckerna blivit skrivna. Bådas berättelser bekräftar att ingenting kommer ur ingenting.

Det tog Johan Nordansjö elva år att skriva "Mitt nakna jag". Han skriver med vänstra handens fingrar på ett förminskat tangentbord med raster. Med en hastighet av tio nedslag per minut. Musen, som han sköter han med foten, ligger på golvet. Ruben Gallego skriver pekfingerens med sitt enda fungerande finger.

"Mitt nakna jag" handlar om cp-skadade Max som vid 24 års ålder upptäcker onani. "Tänk att man kan ha det så skönt med sin egen kuk. Det här ska jag göra ofta." Samtidigt går det sakta upp för honom att standardlyckan med ett kärleksfullt äktenskap och välartade barn inte är för honom. Inte ens dyrt, kärlekslöst sex med prostituerade unnas han. Bland annat på grund av den svenska sexköpslagen. Elitidrott och tävlingar lite varstans i världen råder inte bot på hans längtan efter kärlek och sex.

"Svart på vitt" är en smärtsam, men samtidigt kyligt betraktande, berättelse om de gräsliga förhållanden som gravt handikappade levde under i Sovjetunionen. Ruben Gallegos morfar var generalsekreterare i det av Franco förbjudna spanska kommunistpartiet. Han levde i exil i Moskva med sin familj. Något gick fel under förlossningen när hans dotter födde tvillingar. Ena barnet dog och det andra * Ruben Gallego - fick en grav cp-skada. När han hade vårdats ett och ett halvt år på sjukhus meddelades mamman att han var död. Men Ruben Gallego levde. Han tillbringade de kommande femton åren på hem för handikappade barn och hem för döende gamlingar.

I "Mitt nakna jag" har Max slutligen sex och han möter kärleken. Om än i obesvarad form. Ruben Gallego lyckas lämna Sovjetunionen och får en elrullstol. Han gifter sig ett par gånger och får två döttrar.

Mycket få av deras olycksbröder får uppleva något liknande. Det paradoxala är att Max och Ruben får uppleva det tack vare prövningarna de påtvingas, sättet de lyckas hantera dem och slutsatserna de drar.

